

УДК 821.161.2-32В.Стефанік:81'25=161.2=112.2]81"42
DOI: 10.31471/2304-7402-2022-16(63)-349-359

НОВЕЛА ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА «ПІСТУНКА» У ПЕРЕКЛАДІ НІМЕЦЬКОЮ МОВОЮ: ЛІНГВО-ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ

Євгеній Лепьохін

*Коломийський навчально-науковий інститут;
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника;
76000, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57;
e-mail: eugene.lepokhin@pnu.edu.ua*

Мета. У пропонованій статті розглянуто переклад новели «Пістунка» Василя Стефаника німецькою мовою. Мета статті – проаналізувати синтаксичну будову речень перекладеного тексту німецькою мовою в контексті дослідження еквівалентно-адекватного відтворення оригіналу. **Дослідницька методика.** Задля виконання вищезначеної мети, послуговувалися описовим (виділили одиниці аналізу у кожному окремому реченні або його частині, що розглядалася), контрастивним (зіставили комунікативно-прагматичну відповідність перекладу семантично еквівалентним одиницям оригіналу) методами та методом інтеннт-аналізу (визначили комунікативний намір мовця у вільному прямому і непрямому дискурсах). **Результати.** На основі аналізу лексико-стилістичних особливостей перекладу, здійсненого Аллою Паславською й Тобіасом Фогелем, стверджуємо, що у ньому розкрито зміст оригіналу В. Стефаника за допомогою відповідних / аналогічних засобів, окрім випадків, коли стилістично нейтральні лексеми цільової мови виступають еквівалентами діалектно маркованої лексики мови-джерела. **Наукова новизна.** У роботі вперше проведено синтаксичний розбір новели «Пістунка» разом з акцентуацією на прагматичній відповідності порівнюваних текстів. **Практичне значення.** Результати дослідження будуть корисними усім, хто займається синхронно-порівняльним дослідженням мовних систем, вивченням особливостей індивідуально-авторського світосприйняття в контексті виконання художнього перекладу, вирішенні практичних завдань лінгвістичної прагматики.

Ключові слова: новела, складносурядне речення, складнопідрядне речення, перформатив, мовленнєвий акт, ілокутивна сила, умовний спосіб.

Переклади текстів Василя Стефаника (1871–1936) іноземними мовами відбуваються й досі свідченням чого є, зокрема, перелицьовання німецькою мовою новели «Пістунка» (1921) Аллою Паславською й То-

біасом Фогелем (2017). Це говорить про актуальність митця та його творчості не лише для слов'яномовного світу, а й, як у нашому випадку, для західноєвропейського.

Назва-заголовок твору містить в собі етнографічну реалію, що водночас є діалектною, бо вона вживається для позначення «няньки», «доглядальниці»¹ у західній Україні (регіональна назва). У перекладі використано нейтральний стилістичний відповідник *die kleine Kinderfrau*. Прикметникове означення *kleine* / *маленька* вказує на те, що особа є досить юного віку (дитина-підліток), тоді як в українській мові в заголовку саме цей смисл є відсутній. Проте вживання прикметника *kleine* в німецькому перекладі заголовка стає зрозумілим при аналізі першого речення оригіналу: *Сидить мала ністунка Парася... кругом неї такі самі ністунки і ністуни.* / *Es sitzt die kleine Parasja... Um sie herum andere kleine Kinder – Mädchen und Jungen.* Перекладачі вживають у заголовку прикметник *kleine* й акцентують на тому, що функції по догляду за немовлятком покладено на старшу за віком дитину. Денотативне значення лексеми *поділок*² відтворено *der Schoß*.³

Група виглядає так, якби хто стряс із дерева великих лісниць, які на землі повалилися.	Die Gruppe sieht so aus, als hätte jemand Stechäpfel vom Baum herabgeschüttelt und sie dann im Staub gewälzt.
--	---

Аналізоване речення містить розмовно-марковану лексеми *лісниця*,⁴ відтворену лексемою *die Stechäpfel*,⁵ яка дослівно перекладається як «дурман». Такий вибір є виправданий, переклад не є дослівним, але конотативна сема «непотрібности» передана дуже точно, бо лісниця – плоди диких дерев не вважаються корисними у господарстві, так і дурман не приносить зиску, що більше, він є шкідливим. Цілком закономірно синтагма *на землі повалилися*, коли йдеться про плоди лісових дерев, передана як *в тиллюці викачалися* щодо повзучої рослини.

Парася каже, щоби гратися в похорон і щоби голосити.	Parasja lässt die anderen eine Beerdigung spielen und dabei jammern.
--	--

¹<http://slovopedia.org.ua/93/53407/945858.html>

²Поділ, долу, м. 2) http://ukrlit.org/slovnuk/hrinchenko_slovar_ukrainskoi_movy/поділ

³З. а) – <https://www.dwds.de/wb/Schoß#wb-1>

⁴1. – http://ukrlit.org/slovnuk/slovnuk_ukrainskoi_movy_v_11_tomakh/лісниця

⁵<https://www.duden.de/rechtschreibung/Stechapfel#bedeutung>

Перекладачі відтворюють семантику складнопідрядного речення із підрядною з'ясувальною частиною цільової мови¹ за допомогою конструкції **lassen + Infinitiv I** без частки **zu**, яка виражає спонукання у формі розпорядження – «веліти»: ² *Парася велить іншим гратися в похорон, водночас голосячи.*

– Та чого в похорон? Та чого голосити?	– Aber warum eine Beerdigung? Und warum jammern?
--	--

У цілому у перекладі збережено синтаксичну будову оригіналу, що позначена повторенням епіфоричних мовних елементів попереднього речення – *похорон / Beerdigung, голосити / jammern* з одного боку, а з іншого – анафоричних: *Та чого... / Aber warum..., Та чого... / Und warum...*

– Я вам скажу чого. Я чула, що мої тато вночі казали, аби ця дитина не находилася в хаті, бо вона не наша дитина, а гусаря московського, то кажуть тато до мами, або ти її вбий, або закопай, а я її не хочу.	– Ich sage euch, warum. Ich hörte, dass mein Vater in der Nacht sagte, dass dieses Kind nicht in dieses Haus gehöre, denn es sei nicht sein Kind, sondern das eines russischen Husaren. Der Vater sagte zur Mutter: „Entweder tötetest du es oder du vergräbst es, aber ich will es nicht haben.“
---	---

У наступних репліках продовжується синтаксичне вираження повтору, цього разу у формі рамки *Та чого... Я скажу, чого / Aber warum... Ich sage euch, warum*. Слова протагоністки, сформульовані у вигляді складної синтаксичної єдності (ССЄ) із сурядним і підрядним видами зв'язку, перекладачі розщеплюють й трансформують наступним чином: 1) ССЄ із підрядним з'ясувальним зв'язком *Я чула, що мої тато вночі казали...* стає ССЄ із підрядним додатковим реченням (Objektsatz) *Ich hörte, dass mein Vater in der Nacht sagte...*; 2) «аби» у значенні «щоб» передає наказ, тому частина *аби ця дитина не находилася в хаті* є підрядним реченням із відтінком спонукання, у німецькому перекладі – підрядне додаткове речення (Objektsatz; послідовна підрядність) *dass dieses Kind nicht in dieses Haus gehöre...*; 3) підрядна частина *бо вона не наша*

¹У нашому випадку речення зі сполучником сфери волевиявлення *щоби* й опорним дієслівним присудком головної частини *казати* в образному значенні «наказувати» – 2. http://ukrlit.org/slovnky/slovnky_ukrainskoi_movy_v_11_tomakh/казати

²1. – http://ukrlit.org/slovnky/slovnky_ukrainskoi_movy_v_11_tomakh/веліти

дитина виражає причинове семантико-синтаксичне відношення, тоді як *denn es sei nicht sein Kind* є сурядною із причиново-наслідковим характером; 4) *a gusаря московського / sondern das eines russischen Husaren* – сурядне протиставне. Усе це обрамлено у непрямий дискурс, канонічною формою якого є непряма мова. У підрядній частині дано кілька свідчень на її потвердження: кон'юнктив І дієслів *gehören* та *sein* у 3-й особі однини теперішнього часу і підрядний сполучник *dass* [14, с. 324], щоправда, дійкитичні одиниці *dieses (Kind)* й *dieses (Haus)* не зазнали системних змін. На цьому місці перекладачі ставлять логічну крапку і починають нове речення з прямою мовою, яка прочитується в українському тексті.

У Стефаніка спостерігаємо у дії вільний прямий дискурс, знаками чого є відсутність лапок для позначення підрядного доповнення в невластивій прямій мові *аби ця дитина не находилася в хаті*, хоча й присутні попередні слова «автора» *Я чула, що мої тато вночі казали....* Елізабет Блек зауважує, що на практиці такі синтагми, де присутні дієслова для передачі чужого мовлення, можуть прийматися за вільний прямий дискурс [12, с. 65] в його неабсолютній формі.

Складність цього речення полягає в тому, що письменник розмиває границі вільного прямого і непрямого дискурсів, бо присвійний займенник *наша* імплікує [2, с. 11] приналежність дитини 1) йому (батькові) та їй (матері), у цьому випадку інтендується пряма мова «Аби ця дитина не находилася в хаті, бо вона не наша (читай – «не моя і не твоя») дитина, а гусаря московського (читай – «твоя і його»)). Іншими словами, застосована стратегія прономіналізації¹ [13, с. 30] визначає комунікантив дискурсу через особовий дейксис *наша*, який детермінує адресанта (батька) й адресата (матір) вільного прямого мовлення. У варіанті 2) йому (батькові) та їм (матері й власне Парасі) інтендується непрямий дискурс, що й відображено перекладачами відповідною стратегією прономіналізації. Присвійний займенник *наша (дитина)*, який слід прочитувати в контексті перетворення прямої мови із місцевим побутово-розмовним колоритом як *моя (дитина)* в непряму, референтно співвідноситься із *sein (Kind) / його (дитина)*. Водночас присвійний займенник множини *мої*, як скоординована пошанна форма заочного звертання до батька (*він*),² перекладено логічним нормативним аналогом *теін / мій*, але етнокультурну конотацію при цьому семіологічно втрачено.

¹Стратегія А.

²А також, й відповідна форма дієслова донесення інформації *казав – казали* (третя особа множини).

Аналізоване висловлювання в українському варіанті буде комплексним мовленнєвим актом, створеним із директиву й репрезентативу¹ на основі субординації. За своєю інтегральною сутністю, воно перформативне: ілокутивній фазі відповідають, зокрема, наступні дієслова із семою «казати» – «вимагати», «наполягати», «закликати», де адресант повідомлення (батько) здійснює певну мовленнєву дію щодо адресата мовлення (мати) з метою (ілокутивна комунікативна спрямованість – втягнення в мовленнєву діяльність із семантичним компонентом «зробити» вчинення відповідних дій останньою (перлокутивний ефект також зав'язаний на семантичному компоненті «зробити» – у нашому випадку, як побачимо далі, «доручити» виконання волі «суверена» в цій сім'ї – знищити байстря).

Наказовий спосіб може бути однією із форм позначення перформативу [10, с. 73], який в цьому випадку імпліцитний. Ми реконструюємо його вербальну формацію за допомогою змодифікованої перформативної формули *Я х*,² щоб [4, с. 228]: *Я чула, що мої тато вночі казали: «Я вимагаю, аби / Я наполягаю на тому, аби / Я закликаю, аби ця дитина не находилася в хаті, бо вона не наша дитина, а гусаря московського!»*, де виокремлюємо перформативну («модусну») частину із 1-ою особою одн. індикативу теперішнього часу перформативного дієслова *Я вимагаю / Я наполягаю на тому / Я закликаю* і пропозиційну («диктумну») *аби ця дитина не находилася в хаті* – підрядне додаткове з імперативним комунікативним сенсом (ілокутивною силою); *бо вона не наша дитина, а гусаря московського* – репрезентатив.

Не залежно від того, чи у процесі перекладу МА оригіналу трансформовано в межах одного й того ж типу, чи ні, у ньому акцент зроблено на словах батька, якого беруть сумніви. Їх граматичну й логічну єдність, що витворює смисл браку певності й підозри, проартикульовано підрядним реченням зі сполучником *dass*: *dass dieses Kind nicht in dieses Haus gehöre*, де дієслівний присудок *gehören* вжито в кон'юнктив І [6, с. 86], й сурядним *denn es sei nicht sein Kind*, що також містить кон'юнктив І [14, с. 327].

Перформативне висловлювання за своїм перлокутивним ефектом має бути успішним, результативним чим і зумовлюється його відмінність від констативу, критерієм оцінки якого є істинність або неістинність. Успішність висловлювання в тому, що «перлокутивний ефект і акт завбачені ілокутивною метою мовленнєвого акту і пропозиційним змістом перформативного директивного висловлювання, але їх реалізація обов'язкова, адже в іншому випадку – непокора або

¹Йдемо за класифікацією Дж Серля. Детальніше див. John R. Searle, A Classification of Illocutionary Acts. С.10-11. Ілокутивну силу висловлювання виводимо логіко-інференційним шляхом із врахуванням ситуації вільного прямого дискурсу.

²х – ілокутивне перформативне дієслово.

відмова виконати вимогу, тим більше наказ, спричинює, щонайменше, анулювання перлокутивного акту» [4, с. 258-259]. Тож батько доручає дружині виконання «завдання» позбутися немовляти: «...то кажуть тато до мами, або ти її вбий, або закопай, а я її не хочу» [5, с. 235], а пістунка Парася разом з іншими дітьми готується до похорону, що є передвісником майбутнього «результативного» завершення акту: «– Голосім, але самі дівчата! Хлопці, мовчіт, бо ви не голосите. Дівчата голосять по звичаю жінок, вигін заливається похоронним співом» [5, с. 235].

Підрядне наслідку *то кажуть тато до мами*, яке є вступом до прямої мови, перекладачі відтворюють, смислово-синтаксично зачавши нове речення *Der Vater sagte zur Mutter*; синтагма *або ти її вбий, або закопай* / *Entweder tötest du es oder du vergräbst es* – сурядне розділове речення; *а я її не хочу* / *aber ich will es nicht haben* – сурядне протиставне.

<p>А мама кажуть: «А як я закопаю живу дитину?» –«То ти вперед убий, а потім закопай».</p>	<p>Und die Mutter sagte darauf: „Wie kann ich ein lebendiges Kind begraben?“ – „Töte es zuerst, und dann begrabe es.“</p>
--	---

З цього моменту й далі пряма мова передана дослівно, що засвідчують знаки для її вирізнення у тексті «» й дієслово передачі чужого мовлення *кажуть* / *sagte*. Така диференціація необхідна для передавання правдивості інформації, для встановлення її взаємозалежної сутності. Мішель Фуко зауважував, що висловлювання має свій корелят, який дозволяє його визначати як судження через наявність референта [8, с. 141-142]. Висловлювання ж пов'язане із референціалом, що «формує місце, умови, поле появи, рівень диференціації індивідів або об'єктів, станів речей та відношень, які вводяться в дію самим висловлюванням; він визначає можливості появи та розмежування того, що наділяє фразу її словом, а судження значенням істинності» [8, с. 145]. У нашому випадку Парася-наратор спочатку переповідає слова батька, потім таки відтворює дослівний діалог між ним і матір'ю, де в обох варіаціях висловлювання «референціалом» виступає байстря. Чоловік наполягає на тому, щоб знищити немовля на підставі його індивідуальності, в якій присутній «Інший», чужинець, зайда.

<p>– Та тому так досвіта я з цев дитинов чекаю на вас, що ви ще спите, бо тато кричуть: «Забирайси мені з цим байстрюком».</p>	<p>– Darum warte ich seit dem frühen Morgen auf euch, während ihr noch geschlafen habt. Denn der Vater schrie: „Verschwinde mir mit diesem Bastard.“</p>
--	--

Перекладачі знову розщеплюють (цього разу) складне багатоконпонентне речення з одним видом зв'язку (сполучниковим підрядним: послідовна підрядність) та з прямою мовою на два. І і II частини поєднані сполучником *тому...*, *що*, відношення причинові; II і III частини поєднані сполучником *бо*, відношення причинові. Сурядний сполучник причини *darum* маркує розмовність дискурсу, при цьому в перекладі у першому реченні вилучена синтагма з *цев дитинов*, а діалектний прислівник *doscivta*¹ у значенні *на світанні*, *раннім-рано* перекладено стилістично нейтральним *seit dem frühen Morgen*. Розбивка в цьому випадку штучно створює певний ефект ретардації, утримання від просування до ситуативної розв'язки, оскільки зруйнований «стик» *тому... то / darum... denn* призводить до деформації смислової рамки наративу. Наступне речення у перекладі відтворює весь синтаксично індивідуалізований горизонт вихідного висловлювання.

Малий Максим, якого гусарі все дуже інтересували, викинув свою дитину з подолка та почав докладно розглядати гусарську дитину.	Der kleine Maxym, den die Husaren sehr interessierten, stieß sein Kind vom Schoß und begann, das Husarenkind aufmerksam zu betrachten.
--	--

Він говорить: – Це така дитина, як кожда, а твій тато якийсь дурний.	Er meint: „Das ist ein Kind, wie jedes andere, dein Vater muss dumm sein.“
---	--

Перекладачі застосовують дієслівну лексему *meinen* для передачі конотативного аспекту стандартизованої одиниці *говорити* – «висловлювати власне міркування», що й продемонстровано засобами прямої мови; дієслівна лексема *meinen* розкриває суб'єктивне, припустиме ставлення персонажа до ситуації на противагу нейтрально-індиферентному *sagen*; діалектна форма займенника *кожна / кожда* передана нормативним відповідником німецької мови.

Далі у тексті Стефаніка графемно оформлено дискурс-полілог з кількома комунікантами й завдання перекладачів у цьому випадку полягало у ретрансляції встановлених між ними відношень. Виявлено, що у перекладі зникла репліка – *Але як тато гадає душити цю дитину?* [5, с. 234]. Кому вона належить – поки що незрозуміло. Її міг промовити Максим, бо у висловлюванні відсутня вказівка на пошанну множину у морфологічній формі дієслівної лексеми *гадати: гадають* – *гадає*, так само як її немає й у попередній репліці. Однак ця фраза на письмі мала б йти

¹С. 321. – Великий тлумачний словник сучасної української мови.

вслід за першою, натомість її дано як реакцію на попереднє смислово-тематичне висловлювання. Тож очевидно, що у діалог вступають інші присутні пістунки й пістунки. Й Парася відповідає:

– А то штука таке мале души-ти? Задушить, та й поховають.	– „Ist es schwierig, so ein kleines Kind zu erwürgen? Er erstickt es, dann begraben sie es.“
---	--

Зауважуємо, цього разу протагоністка обходиться без пошанної множини, що може свідчити про її моральне ставлення до гіпотетичної події, яка знеславлює дорослого в очах дитини-підлітка. А її попереднє використання насправді вказує на презирство до можливого батька-дітовбивці.

Розмовно-маркована лексема *штука*¹ перекладена зі збереженням семантики стилістично нейтральним прикметником *schwierig* / *складний*: *Ist es schwierig... / Хіба складно... .* Дієслівні лексеми *душити*² / *задушити*³ ретрансльовано «вербальним перформансом» (Мішель Фуко) еквівалентних синонімічних понять мови-джерела *erwürgen*⁴ та *ersticken*.⁵

– Ото твоя мама буде голосити, ай-ай!	– „Da wird deine Mutter klagen, ei-ei!“
---------------------------------------	---

Цього разу спостерігаємо, що пошанна множина відсутня й щодо матері. А з наступного речення починається репетиція ритуалу поминання «мертвого» тіла:

– Голосім, але самі дівчата! Хлопці, мовчіт, бо ви не голосите.	– „Lasst uns klagen, aber nur ihr Mädchen! Ihr, Buben, schweigt still, denn Buben klagen nicht.“
---	--

Перекладачі компенсують неможливість передачі морфологічної зміни у написанні дієслівної лексеми з розмовно-побутовою семантикою *мовчіт* німецьким аналогом *stillschweigen* з експресивно-емоційною конотацією. Звертання *хлопці* перекладено іменниковою лексемою *Buben*,⁶ яка, зокрема в австрійському мовному варіанті, позначає *Jungen* / *хлопці*.

¹Щось складне, незвичайне, несподіване і т. ін. 4. –

http://ukrlit.org/slovnnyk/slovnnyk_ukrainskoi_movy_v_11_tomakh/штука

²1. – http://ukrlit.org/slovnnyk/slovnnyk_ukrainskoi_movy_v_11_tomakh/душити

³1. – <http://ukrlit.org/slovnnyk/задушувати>

⁴<https://www.duden.de/rechtschreibung/erwuergen#bedeutung>

⁵2. a) – <https://www.duden.de/rechtschreibung/ersticken#bedeutungen>

⁶1. – <https://www.dwds.de/wb/Bub#wb-1>

Дівчата голосять по звичаю жінок, вигін заливається похоронним співом.	Die Mädchen klagen nach dem Brauch der Frauen. Auf der Viehweide ertönt Trauergesang.
--	---

Вони проводять репетицію самої події. Стефанік цього разу усуває момент вмирання-вбивства-смерти, як і поки що відсутній сам результат – тіло померлого байстрика. Про це сигналізує баба Дмитриха:

А баба Дмитриха кричить із-за воріт: – Що ви? Подуріли, дівки, з своїм голосінем? Гріх голосити як нема вмерлого.	Und die alte Dmytrycha schreit hinter dem Tor: – „Was soll das? Seid ihr verrückt mit eurem Klagen? Es ist eine Sünde zu klagen, wenn es keinen Toten gibt.“
--	---

Іншими словами, стара жінка стверджує, що людина не в змозі безпосередньо зазнати смерті, її можна пізнати лише ставши очевидцем смерти Іншого. Свідченням факту смерти якраз і є те дійство, яке влаштовує пістунка Парася, але не має власне небіжчика. Юнка неусвідомлено дозволяє старій жінці зазнати смерть фіктивно і залишитися живою.

– Бабо, ця гусарева дитина має вмерти, її мають задушити, тому не гріх голосити.	– „Großmutter, dieses Husarenkind soll sterben, es soll erwürgt werden, deshalb ist es keine Sünde zu klagen.“
--	--

Переклад останньої репліки прямої мови повністю відтворено перекладачами без семантично-сміслових втрат. Лексему *баба*, що є звертанням до жінки похилого віку, а в наступному – номінування жінки взагалі, перекладачі відтворюють двома різними графемними лексичними одиницями *Großmutter* й *die Alte*, демонструючи належне мовностильове оформлення конвенційного образу. Аналогічно відтворено стилістичні особливості одиниць лексичного й синтаксичного рівнів фіналу:

Баба хреститься, діти далі голосять.	Die Alte bekreuzigt sich, die Kinder klagen weiter.
--------------------------------------	---

На основі аналізу лексико-стилістичних особливостей перекладу Алли Паславської й Тобіаса Фогеля можемо стверджувати, що твір українського новеліста зберігає у німецькомовному «обличчі» прозорість своєї фабули й розкриває зміст оригіналу за допомогою відповідних /

аналогічних засобів, окрім випадків, коли стилістично нейтральні лексеми цільової мови виступають еквівалентами діалектно маркованої лексики мови-джерела.

Перспективою майбутніх студій може стати:

- аналіз усіх мовленнєвих актів, присутніх у наративі;
- прагматичний зв'язок реплік у розрізі умови успішності МА vs умови неуспішності МА;
- зіставлення інформації вихідного тексту з референтними словами, словосполученнями, висловлюваннями цільової й не лише німецької, а й інших мов, зокрема, англійської.

Література

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : Підручник. К.: Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с. (Альма-матер).
2. Безугла Л. Р. Вербалізація імпліцитних смислів у німецькомовному діалогічному дискурсі: Монографія. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. 332 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. К., ІРПІНЬ. ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
4. Красина Е. А. Семантика и прагматика русских перформативных высказываний : дис. ... д-ра филол. наук : 10.02.01. Москва, 1999. 310 с.
5. Паславська А., Фогель Т. Василь Стефаник ПІСТУНКА. *Galizien. Aus dem grossen Krieg. Галичина. З великої війни* / упор. Алла Паславська, Тобіас Фогель, Володимир Кам'янець. Львів : ВНТЛ-Класика, 2017. С. 234–237.
6. Сулим В. Т., Смолій М. С. Граматика німецької мови для перекладачів : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 352 с.
7. Сусов И. П. Лингвистическая прагматика. Винница, Нова Книга, 2009. 272 с.
8. Фуко М. Археологія знання / Пер. з фр. В. Шовкун. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. 326 с.
9. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови: Підручник. К.: Видавничий центр «Академія», 2004. 408 с. (Альма-матер).
10. Austen, J. L. (1962). *How to Do Things with Words (William James Lectures)*. Oxford : At the Clarendon Press (in English).
11. Birner, B. J. (2013). *Introduction to Pragmatics*. Malden, MA : Wiley-Blackwell (in English).
12. Black, E. (2006). *Pragmatic Stylistics*. Edinburg: Edinburg University Press (in English). URL: <https://books.google.com.ua/books?id=8cuqBgAAQBAJ&hl=uk>.
13. Coulmas, F. (Ed.). (1986). *Direct and Indirect Speech*. Berlin ; New York ; Amsterdam : Mouton, de Gruyter (in English).

14. Durrell, M. (2011). *Hammer's German Grammar and Usage (Routledge Reference Grammars)*, 5th ed. Taylor & Francis (in English).
15. Searle, J. R. (1976). A Classification of Illocutionary Acts. *Language in Society*, Vol. 5, No 1, pp. 1–23 (in English). URL: <https://www.jstor.org/stable/4166848>.

VASYL STEFANYK'S SHORT STORY «THE BABY WATCHER» AS TRANSLATED INTO GERMAN: A LINGUISTIC AND PRAGMATIC FACET

Eugene Lepokhin

*Vasyl Stefanyk Precarpathian National University;
76000, Ivano-Frankivsk, Shevchenka St., 57;
e-mail: eugene.lepokhin@pnu.edu.ua*

***Aim.** This paper examines the translation of Vasyl Stefanyk's short story «The Baby Watcher» (1921) into German. The purpose of the paper is to analyse the target text sentences' syntactic structure in the remit of considering the equivalent and adequate rendering of the meaning of the original. **Methods.** In the furtherance of this purpose, we resorted to descriptive method (we identified the units of analysis in each individual sentence or its part under consideration), contrastive method (we compared the communicative and pragmatic correspondence of the translation to semantically equivalent units of the original) and the method of intent analysis (we determined the communicative intention of the speaker in free direct and indirect discourses). **Results.** Proceeding from the analysis of the lexical and stylistic features of the translation done by Alla Paslavaska and Tobias Vogel, we argue that it renders the content of the original with appropriate / similar means, except when stylistically neutral target language lexemes are equivalent to the dialectally marked vocabulary of the source language. **Originality.** The paper is the first attempt for a syntactic analysis of the short story «The Baby Watcher», focusing on the pragmatic correspondence of the texts being compared. **Practical significance.** The findings of the study will serve to those involved in the synchronic-comparative study of language systems, the study of the Ukrainian writer's signature world-view for the purposes of producing fiction translation, as well as at the decision of linguistic pragmatics applied tasks.*

***Key words:** short story, compound sentence, complex sentence, performative utterance, speech act, illocutionary force, subjunctive mood.*